

בדיקת מערך בטיחות במועצה ובמוסדות הציבור

שמואל לביא
מבקר המועצה

מבוא:

תפקיד ממונה בטיחות וגיהות הינו תפקיד סטטוטורי בכל רשות מקומית שבה מעל 50 עובדים.

תפקידו לייעץ למעביד בכל הנוגע לחוקים, לתקנות ולתקנים בנושאי הבטיחות השונים בתחומי השונים, מבנים ציבוריים, גני משחקים, עובדים, בריאות תעסוקתית וכל פעילות אחרת שבאחריות המועצה ודורשת התייחסות לנושאים הבטיחותיים.

עיקרי תפקידי ממונה הבטיחות:

1. הכנת תוכנית בטיחות לרשות ועידכונה מדי שנה ניתוח הסיכונים והכללת דרישות הבטיחות והגהות בהוצאות עדכניות בהתאם לממצאים ולנתונים בשטח.
2. ביצוע בדיקות סביבתיות ותעסוקתיות לכל עובדי המועצה ניתוח הממצאים הנחיית העובדים וניתוח הסיכונים לה חשופים העובדים והמועצה כמעביד.
3. פיקוח על קיום סדרי הבטיחות ברשות בהתאם לחוק והתקנות.
4. מסירת מידע והדרכה לעובדי הרשות בתחומי עיסוקיהם השונים באמצעות הכנת תוכנית הדרכה לכלל העובדים וביצועה במהלך השנה אשר בסופה הנהגת סדרי בטיחות וגיהות נאותים בתהליכי העבודה, במתקנים במבנים בציוד ובחומרים המצויים בסביבת העבודה של עובדי המועצה.
5. פיקוח ובקורות על נוהלי הבטיחות ושמירתם של עובדי קבלנים הנותנים שירותים ומבצעים עבודות למועצה, בתחומי הפעילות השונים.
6. מרכז מידע ומעקב על תאונות העבודה ברשות תוך ביצוע תחקירים ופירסום הממצאים לכלל העובדים ולראש הרשות תוך מתן פתרונות למניעת הישנות התאונות.
7. מסייע בהקמת ועדת הבטיחות ומרכז את פעילותה.
8. מתן מענה לצרכי ההנהלה לפעילות הרשות, ולצרכי העובדים.

יעדים

- לסקור את פעילות ממונה הבטיחות בכל המוסדות הציבוריים.
- לסקור את תוכנית הבטיחות השנתית והתאמת לצרכים.
- לסקור את פעילות הבטיחות והבקורות השונות.
- לסקור את תאונות העבודה והתחקירים בנושא.
- לבחון את תהליך ההתקשרות והחזרה עם ממונה הבטיחות

מהות:

ממונה הבטיחות מקבל את סמכותו ויכולת הפעילות שלו מהוראות הדין והם:

1. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד 1954.
 2. תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ו 1996.
 3. הוראות מפקח עבודה ראשי וראש מינהל הבטיחות בעניין מינוי ממונים על הבטיחות ברשויות המקומיות (כפיפותם ותפקידם) מסמך מס' 439095 מיום 15.12.2013.
- לצורך ביצוע הביקורת נערכו מספר פגישות עבודה עם הממונה על הבטיחות במועצה.
- הביקורת סקרה את דוחות הביקורת השונים של ממונה הבטיחות ובדקה את תהליך תיקון הליקויים וקיום נוהלי העבודה והבקרה בהתאם לממצאים השונים.
- הביקורת סקרה ובדקה את קיומם של נוהלי העבודה הכתובים בנושאי הבטיחות השונים.
- הביקורת מבקשת לציין לחיוב את שיתוף הפעולה המלא שקבלה מאת ממונה הבטיחות ואת שאיפתו המידית לתיקון הליקויים.

פרק א': הממצאים

1. פעילות והתקשרות עם ממונה הבטיחות במועצה.

- 1.1. ליועץ הבטיחות קיים חוזה חתום משנת 1.2.2016 בתאריך 1.1.18 קיים מסמך על הארכת הסכם ההתקשרות לשנה נוספת עד 31.1.19.
- 1.2. בתאריך 3.4.19 החליטה ועדת רכש והתקשרויות של המועצה לאשר את המשך העסקתו לאחר שבחנה את שלושת הצעות המחיר לפי מחיר לשעת עבודה ההצעה של יועץ הבטיחות הקיים מר שלמה כהן היתה הזולה ביותר בסכום 144 ש"ח לשעה והוצאות רכב בסכום 150 ש"ח ליום עבודה.
- סה"כ עלות היועץ ליום עבודה של 8 שעות הוא 1292 ש"ח + מע"מ.
- 1.3. לא נמצא הסכם חתום ו/או נספח להסכם הקיים המביא לידי ביטוי את המחיר וכמות שעות העבודה שהמועצה מחוייבת להעסיקו כמו כן לא נמצא תיעוד לנושא בהסכם העבודה הקיים שאינו מביא לידי ביטוי את כמות שעות העבודה המחייבות את המעסיק.
- בחווה לא כתוב למי כפוף היועץ בטיחות ולמי חובתו למתן דיווח ועוד.
- 1.4. לממונה הבטיחות אין נקודת עבודה אין לו מחשב ואינו מחובר לתוכנות המעקב הרלוונטיות בנושא בטיחות בעבודה.
- 1.5. לא נמצאה תוכנית עבודה שנתית בנושא הבטיחות הובטח כי עד סוף השנה תוכן תוכנית בטיחות שנתית שתהווה שלד לתוכנית הרב שנתית בנושא הבטיחות.
- 1.6. לא נמצאה תוכנית הדרכה שנתית בנושאי בטיחות עובדים, אולם נמצא תיעוד כי ממונה הבטיחות קיים הדרכה לעובדים בנושא עבודה לגובה לשנת 2016 לא נמצא תיעוד לשנים 2017, 2018.

2. תיק מבדקי בטיחות מס' 1:

- 2.1. נמצא תיעוד להדרכת בטיחות אש לצוות האחזקה במועצה לשנת 2019 לא נמצא תיעוד להדרכת שני עובדי אחזקה.
- 2.2. אין תיעוד לבדיקת בטיחות למערכות הסלולריות שנמצאות על גגות המבנים הציבוריים.
- לדברי ממונה הבטיחות המערכות אינן מתוחזקות ע"י המועצה, הביקורת סבורה כי יש לדרוש דוח בדיקת בטיחות מהחברה המתחזקת את המערכת.
- 2.3. לא קיים טופס מובנה וקבוע לתיעוד מעקב אחר תיקון ליקויי בטיחות הדורשים תיקון והמעקב אחר תיקונם.
- 2.4. קיימת תוכנית עבודה של ממונה הבטיחות לשנת 2016, לא נמצא תיעוד לתוכניות עבודה לשנים 2017, 2018.

- 2.5. קיים תיעוד להדרכת בטיחות כללית לצוות האחזקה נכון ליום 29.10.14 לא נמצא תיעוד לתאריכים אחרים.
- 2.6. נמצא תיעוד כי בתאריך 10.10.13 נכתב למהנדס המועצה כי בסיסי עמודי התאורה מתפוררים והברגים חשופים ומחלידים לא נמצא תיעוד כי הנושא טופל ואין תיעוד לבדיקה חוזרת כמו כן אין טופס מובנה לטיפול ומעקב אחר מפגעי בטיחות.
- 2.7. בתאריך 22.5.14. התקבלה בקשה ממפעל הפיס לקיים ביקורת בטיחות במתקני מפעל הפיס ולדווח על הממצאים הביקורת בוצעה אין תיעוד כי נשלח למפעל הפיס.
- 2.8. בתאריך 28.4.19 מתועד כי אולם הספורט נבדק ונמצא כי מטף כיבוי אש פג תוקף ויש להחליפו במידי. לא נמצא תיעוד כי הליקוי תוקן.
3. סקירת פעילות ועדת בטיחות.
- 3.1. ועדת הבטיחות מורכבת מעובדי המועצה והם: ממהנדס המועצה, נציגת סיעות בגנים גב' רות תמם, אבי מגוס אחזקה, עמי כהן אחזקה, שמוליק ישראלי אחראי הסעות, שלמה כהן ממונה בטיחות מזכירת הועדה מיקה פינגרו.
- 3.2. בשנת 2019 התקיימה ישיבה אחת בלבד בתאריך 17.2.19.
- 3.3. בתיעוד הפרוטוקולים נמצא פרוטוקול אחד בלבד.
4. סקירת פעילות ותיעוד טופס תקלות.
- 4.1. נמצא תיעוד לפעילות בתאריך 15.1.18 עם הערות לגנים טבלון, נחליאלי לתיקון מפגעי בטיחות המופנה לעובדיה אין שום תיעוד לתיקון הליקויים הביקורת מבקשת לציין כי לאחר הערה לממונה הבטיחות הסתבר כי קיים תיק נוסף במחלקת החינוך שעוסק בנושא גם בתיק זה הנוהל של אי תיעוד מלא חזר על עצמו. לאחר שהביקורת העירה לממונה הבטיחות הנושא תוקן באופן מידי.
- 4.2. בטופס התקלות אין דרישה לל"ז תיקון התקלה, אין תיעוד לאישור ממונה הבטיחות כי בדק את תיקון תקלת הבטיחות ואישר את ביצוע התיקון לאחר הערת הביקורת הנושא תוקן וממונה הבטיחות הכין טופס חדש.
- 4.3. על פי טופסי התקלה ומועד תיקונם עולה כי ממוצע הזמן עד לתיקון תקלות בטיחות עומד על 14 יום.
- 4.4. בתיק התקלות קיים נוהל לטיפול בתקלות בטיחות במוסדות החינוך שהכין ממונה הבטיחות (ראה בנספח).

4.5. הביקורת מבקשת לציין כי גם תיק התקלות הנמצא במחלקת החינוך אינו אחיד ומכיל גם דרישות לתיקון תקלות רגילות המגיעות מביה"ס והגנים ומופנים למחלקת החינוך לטיפול מול מחלקת האחזקה.

5. בדיקות בטיחות למתקני משחקים.

5.1. ממונה הבטיחות מקיים בדיקות דו חודשיות במתקני המשחקים השונים מעבר לבדיקות השנתיות המחייבות על פי החוק לביצוע ע"י חברה חיצונית. קיים תיעוד של ממונה הבטיחות לשנים 2018, 2019 על ביצוע הבדיקות. הביקורת מבקשת להעיר כי חלק מליקויי הבטיחות בגן הציפורים וגן עגורים חוזרים על עצמם במהלך השנתיים האחרונות ללא טיפול.

5.2. מתקיימים בדיקות בטיחות לכל מתקני המשחקים בישוב הן הציבורי והן בתחום גני הילדים ובית הספר. חברת גנית מבצעת בדיקה חודשית של מתקני המשחקים תאריך בדיקה אחרון של מתקני המשחקים בוצע ברחבי הישוב בתאריך 9.9.19 (ראה בנספח). נבדקו 27 אתרים ברחבי הישוב מתוכם בשלושה אתרים נמצאו ליקויים אין תיעוד שתוקן. בגינת הספורט בביה"ס נדרש להחליף חבל טיפוס בשצ"פ המניפה עין סהרונים קימות קרחת רבות בדשא נדרש לשתול דשא חדש, בשצ"פ הציבורים רח' תאנה במתקן אומגה ציפוי שרשרת קרוע יש להחליפו.

5.3. נבדק אופן ההתקשרות עם חברת "גנית" נמצא כי המועצה התקשרה עם החברה בחוזה בהתאם למכרז משכ"ל לתקופה של שלוש שנים החל מ- 1.8.17 ועד 8.20.

6. בדיקות בטיחות ביה"ס יסודי להבטיח.

6.1. נמצא תיעוד למבדק בטיחות שנערך בתאריך 12.5.19 לקראת שיפוצי הקיץ בדוח נכתבו נושאים לתיקון הליקויים עד לתאריך 15.8.19, לא נמצא תיעוד כי כל הסעיפים שנמצאו בהם ליקויים בטיחותית תוקנו.

6.2. קיים תיעוד למבדק קרינה לביה"ס לשנת 2018 שנערך בתאריך 17.7.18 לסיכום: לא נמצאו במרחבי הלימוד והשהייה של הילדים בביה"ס כמות קרינה חריגות

6.3. קיים תיעוד על ליקויי בטיחות מתאריך 22.8.18, 17.5.18, 14.6.17 אבל אין תיעוד כי נעשה תיקון לליקויים לשביעות רצון ממונה הבטיחות. בשיחה עם ממונה הבטיחות הוסבר כי בהמשך נערכו בדיקות לוודא ביצוע אולם לא תועדו. לאור הערת הביקורת הנוהל שונה וכיום שודרג תופס רישום ותיעוד התקלות.

6.4. בתאריך 8.7.18 נערכו בדיקות בטיחות ע"י חברת שחר למספר מבנים ציבוריים והם: אולם הספורט, ומגרש משולב. נמצאו ליקויים בהזנת החשמל והגנות חשמל, אין תיעוד שתוקן. בבדיקת הביקורת מול ממונה הבטיחות נאמר כי הליקויים תוקנו אולם לא עודכנו בטופס כנדרש. לאור הערת הביקורת שונה הנוהל בנושא.

6.5. נמצא מסמך מתאריך 21.1.18 המכיל סיכום לסיור של רשות העתיקות בביה"ס במטרה לוודא על שמירת מיצגי עתיקות הנמצאים ברחבת ביה"ס.
נמצאו ליקויים בשמירת העתיקות והצגתם הנאותה לתלמידים אין תיעוד כי הנושא טופל.

7. בדיקות בטיחות גני הילדים.

7.1. תיעוד הבדיקות בגני הילדים טבלן, חצב, יערה אינו מושלם בתאריך 14.5.19 נמצאו ליקויים ברמות חומרה שונות, אין תיעוד לרמות חומרה ללו"ז לתיקון ואין תיעוד לתיקון. כך גם במספר דוחות מתאריכים קודמים.
לא נמצא תיעוד רציף לכל הבדיקות ותיעוד הדיווחים הינו חלקי בלבד.
בשיחה מול ממונה הבטיחות הסתבר כי בדיקות נעשות באופן שוטף ואכן לא הוקפד על תיעוד מלא.
ממונה הבטיחות מאמץ את הצעת הביקורת לשידרוג טופס הדיווח והמעקב תוך הקפדה על תיוק.

8. בדיקות בטיחות במועדון הנוער.

8.1. התיעוד האחרון הינו מתאריך 30.11.17 ולפניו מ- 2014.

9. בדיקת בטיחות מתנ"ס להבים.

9.1. תיעוד הבדיקה האחרון מתאריך 14.10.18 נמצא הכל תקין.
9.2. תיעוד בדיקת שדות מגנטים וקרינה מייננת, האחרון בוצע בתאריך 17.7.18 נמצא הכל תקין.

10. מועדון שבט הצופים

10.1. מתועד מבדק בטיחות עם ממצאים חמורים שנערך ב- 7.7.19 לא ברור למי מופנה המבדק והאם נעשה משהו בנידון.
10.2. קיים תעוד לכשירות מוסדות החינוך לפתיחת שנת הלימודים 2018 אין תיעוד לשנים קודמות.
10.3. בשנת 2015 בוצע בדיקת כשירות לתקריות אקוסטיות במבני הציבור השונים לא נמצאו ממצאים לא תקינים אין תיעוד לבדיקה עדכנית.
10.4. בתאריך 13.9.19 נערכה בדיקת חשמלאי מוסמך במבנה הצופים נמצאו שני ליקויים בדוח אין תיעוד כי תוקנו.

11. תיק מבדקי בטיחות מס' 2.

11.1. התיק מכיל תיעוד משנים 2001 – 2008 שאין חובה לשמור.

11.2. בתיק נמצא תיעוד למבדקי בטיחות משנת 2013 בגני הילדים אופן תיעוד המבדקים אינו שונה מתיק בטיחות מס' 1.

12. הערכת סיכונים:

נמוך	בינוני	גבוה		
		+	תיעוד המבדקים והצגת הממצאים ותיקונם	1
		+	אמצעי עבודה סביבה ממוחשבת מעקבים	2
		+	תוכנית עבודה שנתית בנושא בטיחות	3
		+	ביצוע המבדקים בהתאם לתוכנית העבודה	4
	+		מעקב אחר תיקון הליקויים	5
		+	תיקון ליקויים במתקני משחקים בשטחים הציבוריים	6

פרק ב' : מסקנות

1. הממונה על הבטיחות מועסק בהתאם לאישור ועדת הרכש מתאריך 3.4.19 בצירוף חוזה והסכם עבודה לא מעודכן.
2. לא קיימות תוכניות עבודה והדרכה שנתיות בנושא בטיחות מעודכנות לשנת 2018 / 2019.
3. במחלקת ההנדסה אין נוהלי עבודה בנושאי בטיחות הביקורת הסתמכה על נוהלי העבודה של מינהל השלטון המקומי במשרד הפנים.
4. קיים תיעוד להדרכת עובדים שנתית.
5. טופס תיעוד תקלות בטיחות ותיקון והמעקב אחריהן דורש עדכון והרחבת המידע.
6. תיוק המסכים העוסקים בממצאי בטיחות ותיקון דורש ארגון מחדש.
7. לממונה הבטיחות אין נקודת עבודה קבועה, המועצה לא העמידה לרשותו מחשב ותוכנית מעקב בטיחות רלוונטיות לתפקידו.
8. ועדת הבטיחות התכנסה בשנת 2019 פעם אחת בלבד בשנת 2018 לא קיים תיעוד בנושא.
9. מתקיימים בדיקות בטיחות שנתיות וחצי שנתיות לכל מבני הציבור בישוב תיקון הליקויים בטווח של 14 יום במוצע.
10. מתקיימים בדיקות קרינה לבתי הספר והגנים כולל מבנה המועצה.
11. על פי הערכת סיכונים שערכה הביקורת 4 פרמטרים מתוך 5 נמצאים בסיכון גבוה.
12. המועצה מבצעת מעקב ובקרה צמודה לכל מתקני המשחקים ברחבי הישוב כנדרש בהנחיות משרד הפנים.
13. המועצה אינה מקפידה על תיקון ליקויים במתקני המשחקים בזמן סביר כנדרש.

פרק ג': המלצות

1. יש לעדכן את חוזה העבודה עם ממונה הבטיחות בהתאם להחלטת ועדת הרכש כמו כן להגדיר שעות עבודה, תנאי עבודה, סמכויות כפיפות ועוד.
2. יש לדאוג להכנת תוכנית עבודה שנתית בנושא הבטיחות תוך בקרה ושיתוף פעולה עם מהנדס המועצה ואישורו לתוכנית.
3. יש להתייחס בתוכנית העבודה לרמת הסיכונים בנושאים השונים תוך התייחסות לסעיפים השונים וקביעת יעדים להפחת רמת הסיכון בנושאים השונים.
4. יש לשדרג את טופס תיעוד תקלות הבטיחות תוך שימת דגש על מועד התיקון של הליקוי ואישורו כולל מתן מידע מלא על הליקוי ותיקונו.
5. יש להכין נוהלי עבודה בנושאי הבטיחות ניתן להעזר בקובץ של האגף לניהול ההון האנושי ברשויות המקומיות – משרד הפנים.
האחריות להכנת נוהלי העבודה הוא על מחלקת ההנדסה.
6. יש לשים דגש מיוחד בעת כתיבת נוהלי העבודה לקביעת זמנים לתיקון ליקויי בטיחות ולבצע תיעוד בהתאם לרמת החומרה של הממצאים.
7. יש לשדרג את אופן תיוק המסמכים הנוגעים למעקב אחר לייקוי בטיחות ותיקונם.
8. יש לרכוש מחשב ומערך תוכנה יעודי לנושאי הבטיחות על מנת לשדרג את הבקרה והמעקב ברשות.
9. באחריות מחלקת ההנדסה לוודא קיום 4 ישיבות של ועדת הבטיחות בשנה.